

MADRYDAS. Tik savaitė laiko, o jau 3 valdžioje ministerių kabinetai pasikeitė iš prieštasties monarkistų sukilimo. Ispanijos Moroka jau sukilėlių rankose. Valdžia ginkluoja darbininkus, kad sutremt monarkistų sukilimą.

PHILADELPHIA. Ukio žurnalas žemdirbystės dalyje įdėjo šiaudinių balsavimų pasekas tarp Londono ir Ruzvelto; balsavimai sugraibyta iš 32 valstijų. Tie balsavimai parodo, kad Londono, republikonų kandidatas į prezidentus gavo 25,307 balsus prieš demokratų kandidatą Ruzveltą 20,869. Tas leidinys balsus cituoja jau nuo 1912 metų ir gauna teigiamas pasekmes, reiškia, kas daugiau pirmuose bandymuose gavo balsų, tas buvo išrinktas į šalies prezidentus. Netrukus pamatysime, kaip ukininkų žurnalas ši pastarąją burimą išburs.

MINNEAPOLIS, MINN. Čia manoma, kad sausra gali but naudinga del ukininkų. Jie tikisi, kad jeigu nedaug javų užaugs, tai bragesnę kainą laikys ir tokiu budu jie nieko nenukentės.

JOHNSON CITY, N. Y. Del NRA sugriuvimo Endicott-Johnson korporacija planuoja 500 darbininkų sumažinti algas ant 10%.

NEW YORK CITY. 25 didžiosios Sietyno korporacijos krautuvės parodo, kad jų pusmetinė apyvarta pakilo ant 11.4% daugiau negu perėtais metais tame pačiame periode.

BERLYNAS. — Garsus Suv. Valstijų aviatorius Lindbergh su savo pačia vienmotoriniame orlaivy nukrido į Berlyno orlaivninkystės lauką, kur žada praleist apie 6 dienas laiko susisiekimo reikale tarpe Amerikos ir Vokietijos. Jis studijuoja vokiečių išmislą kaip apsaugot orlaivų nuo del ledų formavimosi pavojiaus.

LONDONAS. — Vienam iš žymesnių anglių rašytojų George Bernard Shaw šią savaitę sukanka 80 metų amžiaus. Tuo atžvilgiu pas jį atsilaikė keletas laikraščių korespondentų, kad pasiteiraut, ką tas pasaulinis rašytojas atsakys į jų klausimus savo gimimo dienos sukaktuvėse.

Rašytojas jiems atsakė labai paprastai: "Man jį nelabai įdomi — nė kuom nesiskiria nuo kitų, kurios kartojasi kas metai".

CHICAGO. — Žemdirbystės Departamentas apskaitliuoja, kad naminių produktų trukumas pasireiškia ant 638,000,000 bušelių. Taigi, šita naminių produktų trukumą kas nors turės papildyt, o jį papildyt teks užsienio marketui.

WONDOVER, UTAH. — George E. T. Eyston, anglas, lenktynių dalyvis su Rolls-Royce karu skriejo aplink Benneville Salt Flats, per 48 valandas 6,540 mylių ilgio kelią, pravažiudamas po 136.349 mylias per valandą. Einama gandai, kad Rolls-Royce kompanijai tas prisirengimas lėšavęs \$30,000. Bet užtat jis sulaužė šimtus automobilių greičio rekordus.

CAMELSDALE, ANGLIJA. — Čia buvo ekskomunikuotas vienas rašytojas, James Bunting už sulaužymą 5-to Dievo įsakymo: "Gerbk savo tėvą ir motiną. James Bunting atsisakė finansinę pagelbą savo gimdytojams. Už tokį pasielgimą Chichesterio vyskupas Rt. Rev. George K. A. ekskomunikavo. Šis įvykis laikomas šimtmetiniu įvykiu anglių bažnyčios istorijoje.

VALDŽIOS IZDO SAVAITINĖ IEIGŲ IR IŠLAIDŲ APYSKAITA
Ieigos 70,780,072
Išlaidos 22,104,244
Balansas 2,322,491,210
Metinis nedateklis 60,779,698
Vieta skola 33,516,385,885

LIETUVIAI! SKAITYKIT IR PLATINKIT AMERIKOS LIETUVI

No. 30-tas Telefonas Dial 5-1094 WORCESTER, MASS. 25-tą LIEPOS (JULY) 1936 M. Kaina 5 Centai VOL. XIX

ARTEJA LEMIAMAS MUSIS

Iš Prancuzijos praneša, kad apie 100,000 sukilėlių apsupta Ispanijos sostinė Madridą iš visų pusių. Madride paskelbtas karo stovis.

Sukilėlių vadas gen. Francisco Franco skelbia karo stovį visoje Ispanijoje ir įsako darbininkams grįžt į darbą. Tačiau tie visi jo skelbimai iki viena iš dviejų pusių paims viršų nieko nereiškia.

Dabartinė vyriausybė pasiduoda kariškos tarybos disciplinai. Tuolaikinę karišką tarybą sudaro bendras žmonių frontas. Taryba organizuoja ir ginkluoja miliciją ir darbininkus į lemiamą mušį su monarkistais. Turčių nuosavybės nusavinamos. Užimam kunigaikščių rumai ir jie pakeičiami kariškiems pasirengimams. Sindikalistai perėmė geleželių susisiekimo tvarką į savo rankas. Milicija konfiskavo katalikų partijos būvainę ir ten įrengė kulkasvaidžius. 6,000 komunistų liuosanorių ir 5,000 milicijos vadovaujami parlamento atstovų komunistų maršuoja iš Madrido kad susitikt su jų laukančia generolo Emilio Molo armija ir ten ją tikisi sunaikinti. Molo armija sisidaro iš 30,000 kareivių.

Valdžios orlaiviai užpuolė ant priešo orlaivių aerodromo Sevillėje ir ten sunaikino gesolin ošulinius. Sukilėlių orlaiviai taipgi bando valdžios pulkus išsklaidyt, kad sutrukdyt jų pirmynžangą.

Šaly pasireiškia maisto stoka. Sukilėlių vadai sakosi pinigų turi ikvaliai ir nežada ginklo padēt iki nebus dabartinė valdžia nušluota. Jie išdavė valdžios atstovams ultimatumą ir pareikalavo pasiduot jų autoritetui, kitaip, busią areštuoti ir baudžiami kaip galvažudžiai.

Tačiau valdžia į tokius sukilėlių reikalavimus atsako vis smarkesniu spaudimu į sukilėlius ir sakosi, kad po 24 valandų laiko sukilimas bus numalšintas.

Vatikanas Išsleidė Del Kun. Coughlino Kalbos

Vatikanas miestas, liepos 23. — Detroito vyskupas Gallagher vykstą į Vatikaną pas popiežių del įvykio prietiklio su kunigu Coughlinu, kuris savo kalboje Clevelando Townsendistų konvencijoje prezidentą Ruzveltą išvardino "melagiu". Kunigas Coughlinas yra vyskupo Galla-

William Green (kairėje), Amerikos Darbo Federacijos prezidentas, už "sukilimą" pašaukė teisman John L. Lewisą (dešinėje), Suvienytų Kasyklos Darbininkų prezidentu su kitais vienuolika darbo vadų, rugpjūčio 3-čią dieną. Kaip nesenai įsteigtos komisijos Darbo Organizavimui, Lewis nori suorganizuot Plieno darbininkus į pramonės uniją nesiskaitant su Amerikos Darbo Federacija.

DARBŲ VADAI RUOŠIASI PRIE DIDELĖS KOVOS

Brooklyn. — Juozas V. Stilsonas jau laisvas žmogus. Per septynis mėnesius vestasis jo išlaisvinimo darbas davė pasakę. Liepos 16 dieną jis buvo palikuosutas iš federalio kalėjimo Lewisburg, Pa., gavęs "pilną ir besalyginį pardoną", kurį pasirašė Jungtinių Valstijų prezidentas Franklin D. Rooseveltas ir valstybės sekretoriaus pavaduotojas Stanley Reed.

"Naujoji Gadynė" n-y 30-me įžanginiame straipsny parodo kas buvo kenkėjis del Stilsono išliuosavimo iš kalėjimo: "Drg. Stilsono areštavimas, o dar labiau aplinkybės, nuvedusios prie to arešto, supurtė visą

Lewis Nori Suorganizuoti 1,000,000 Plieno Darbininkų

Washington. — Philip Murray, Plieno Darbininkų Organizavimo Komisijos pirmsėdis, paskelbė spaudos konferencijai, kad suorganizavimui į plieno pramonę siekiamasi prirašyti 1,000,000 plieno darbininkų prie unijos. Murray yra John L. Lewis svarbiausias pagelbininkas organizacijiniame vajuje. Murray pranešė, kad jau vėjus pradėtas netik plieno išdirbimo fabrikuose, bet ir produkcijos liejykluose. Yra tarpe 400,000 ir 500,000 vyrų ir moterų fabrikuose, kuriuose išdirbama plieniniai daiktai, taipgi apie 500,000 darbininkų, kurie gamina metalą. Manoma, kad vėjus pasieks ir aluminio fabrikuose, kuriuose dirba apie 40,000 darbininkų.

Dancigo ir Klaipėdos Klausimas

Kuomet prasidėjo civiliškas karas Ispanijoje, spaudoje pasirodė žinios apie Dancigo padėtį, kuris ikišioliai buvo laisvu miestu, tik Tautų Lygos įtakoje. Bet paskutniu laiku vokiečiai pradėjo smarkiai purtytis nuo Tautų Lygos ir Dancigo miestą bando sujungt su Reichu.

Didžiosios valstybės, matydamos Tautų Lygos neatsakomingumą, Dancigo miestą nori išimti iš jos programo arba jį palikti vokiečių ir lenkų žinioje. Vienas Anglijos žymus diplomatas — Lloyd George, spaudoje pareiškė savo nuomonę, kad esą kaip Dancigą taip ir Klaipėdą reikėsia aplieist, paliekant tuos miestus bei teritorijas išsprest kaimyninėms tautoms, t. y. toms tautoms, kurios prie tų miestų turi pretenzijas. Či Italija, sulig Mussolinio išvedžiojimu taipgi norėtų nuošaliai laikytis nuo Klaipėdos politikos.

Brooklyn. — Juozas V. Stilsonas jau laisvas žmogus. Per septynis mėnesius vestasis jo išlaisvinimo darbas davė pasakę.

BOLŠEVIKIŠKAS SKLOKOS VADAS JUOZAS STILSONAS PALIUOSUOTAS IŠ S. V. KALĖJIMO

Brooklyn. — Juozas V. Stilsonas jau laisvas žmogus. Per septynis mėnesius vestasis jo išlaisvinimo darbas davė pasakę. Liepos 16 dieną jis buvo palikuosutas iš federalio kalėjimo Lewisburg, Pa., gavęs "pilną ir besalyginį pardoną", kurį pasirašė Jungtinių Valstijų prezidentas Franklin D. Rooseveltas ir valstybės sekretoriaus pavaduotojas Stanley Reed.

Tie tų dviejų valstybių vadų išsireiškimai sukėlė didelį upą tarpe Lietuvos valstybės priešų — lietuviškų išsigimėlių. Jie dabar kaip amalas švaistosi po visas puses su savotiškos rūšies propaganda, kad buk jau Lietuvos nepriklausomybės dienos yra suskaičytos, nes, esą, Klaipėdą bilę dieną vokiečiai paimsią. Mat, kaip Lloyd George taip ir Mussolini žino, kad Lietuva tai ne Etiopija — jos neįkasi, tai te jį sau ir žinosi. Bet Lietuvos toki išsireiškimai negązdina. Ji žino, kad jos užpakaly stovi daug geresni ir sąžiningesni kaimynai, kurie yra pasiryžę bendrai gintis nuo užpuoliko.

Lietuvos Vokietijos Prekybos Derybos Tęsiamos

Lietuvių vokiečių prekybos derybos, kurios buvo iš naujo pradėtos birželio 30 d. tęsiamos gana sparčiai toliau. Abiejų delegacijų sudėtyje didesnių pakeitimų nėra. Vokiečių delegacija yra tik žymiai sustiprinta. Pliaties posėdžiai eina vokiečių užsienių reikalų ministerijos rumuose. Delegacijos yra pasiskirsčiusios į gausias komisijas, kurių posėdžiai vyksta įvairiose vokiečių įstaigose. Tačiau tiek pilnates posėdžiuose, tiek atskirose komisijose tebėra aiškinami principiniai klausimai. Tuo tarpu vokiečiai rengia mažojo susisiekimo prekių sąrašą. Kaip iš gerai painformuotų šaltinių tenka patirti, derybų nuotaika abejose delegacijose yra gera.

Didžiulis Šaulių Sąjungos Suvažiavimas Kaune

Birželio 30 d. Kaune įvyko didžiulis šaulių sąjungos rinkinių vadų ir tarybų suvažiavimas, kuris yra pirmas po šaulių sąjungos veiklos pertvarkymo. Suvažiavime dalyvavo apie 300 atstovų. Į jo atidarymą atsilankė Lietuvos Prezidentas Antanas Smetona, ministerių kabineto nariai, kariuomenės vadovybė ir organizacijų atstovai. Suvažiavimą pradėjo šaulių sąjungos vadas pulk. Pr. Saladžius. Šauliai, šio suvažiavimo proga, susilaukė daug reikšmingų sveikinimų ir organizacijų atstovų. Suvažiavime krašto apsaugos ministeris inž. pulk. St. Dirmantas naujai apdovanotiems iteikė šaulių žvaigždes.

Prasidėjus darbo posėdžiui, šaulės moterys ir šauliai vyrai savo reikalus svarstė atskirai. Vyrų posėdyje sąjungos vadas pulk. Pr. Saladžius pažymėjo, kad toks visuotinis šaulių atstovų suvažiavimas buvo prieš asuonerius metus. Šiandien jis yra dar ir tuo svarbesnis, kad vyksta naujojo šaulių statuto aplinkoje ir dvasioje.

Darydamas pranešimą apie sąjungos darbą, pulk. Pr. Saladžius pažymėjo, kad šaulių tinklai per asuonerius metus augo gana sparčiai. Per tą laiką įsteigė 318 naujų šaulių būrių. Šiandien šaulių tinklas apima visus Lietuvos kampelius. Į sąjungos darbą įsitraukė gana daug ir inteligentinių pajėgų.

Dideli darbai nuveikti ir kulturos bei švietimo srityje. Šiandien visame krašte yra apie 120 šaulių chorų, apie 650 knygynėlių, 47 būriai turi nuosavus šaulių namus. Ir sporto srityje šaulių sąjungos nemažai nuveikta. Be kitų sporto šakų, gyvai domisi ir jėjimo sportu. Kasmet šauliai įvairiose vietose suruošia per 30 arklų lenktynių ir apie 800 kitų šakų sporto rungtynių. Iš viso šaulių sąjunga turi apie 8,000 sportininkų, 700 sporto sekcijų ir 150 sporto aikštinių.

Sąjungos apyskaita ir šių metų samata priimta vienbalsiai ir ligšioliniai centro tarybai pareikšta padėka už nuveiktus darbus. Į naują šaulių sąjungos centro tarybą yra išrinkti: žemės ukio ministeris St. Putvinas, teisingumo ministeris St. Šiligas, inž. Graurokas, pulk. J. Saraukas, adv. R. Skipitis, prof. L. Vallionis, adv. P. Gužas ir J. Vanagaitis; į kontrolės komisiją išrinkti: M. Mikelkevičius, A. Starkus ir P. Vaitkunas ir į gairbės teisimą: — ats. gen. J. Bulo-ta, prof. Aug. Janulaitis ir ministeris St. Šilingas.

Moterys šaulės savo posėdyje apsvartė tautos dvasingumo auklėjimo, sveikatingumo ugdymo, sąjungai lėšų rinkimo ir karinio parengimo šeimoms ir savo asmens apsaugai klausimus. Be to, išklaušė pranešimą apie šaulių moterų darbus ir išrinko moterų šaulių centro tarybą.

Pasibaigus abiem suvažiavimams, šauliai nuvyko į Vytauto Didžiojo muziejiaus sodelį, kuriame pagerbė žuvusius del Lietuvos laisvės. Šia proga buvo pranešta, kad ir Lietuvos šauliai 1919-1920 metų nepriklausomybės kovose turi aukų, nes tose kovose žuvo apie 150 šaulių.

Del motoristų apsaugos rytinėse valstijose kur gelžkeliai perkerta vieškelius bei ypatingos apsaugos dabar jau pradeda naudot naujai išrastą barjerą, kuris automatiškai užtvėrs kelią prieš trukiui ateinant.

Del motoristų apsaugos rytinėse valstijose kur gelžkeliai perkerta vieškelius bei ypatingos apsaugos dabar jau pradeda naudot naujai išrastą barjerą, kuris automatiškai užtvėrs kelią prieš trukiui ateinant.

Sveikatos Skyrius

DR. JOHN L. RICE, SVEIKATOS KOMISIJONIERIUS
New Yorko Miesto

VAIKŲ SVEIKATOS MĒNESIS 12 KARTŲ Į METUS

Sveikas kūdikis tai linksmas kūdikis, ir linksmas kūdikis padaro linksmus namus. Nors gegužės mėnesis pašventas vaikams — Vaikų Sveikatos Mėnesis — bet išmintinga ir protinga motina prižiūrės, kad kiekvienas mėnesis bus sveikatos mėnesiu savo namuose ir savo vaikams. Tai ne sunki užduotis tik reikalauja truputį priežiūros su užtektinai sveiko proto.

Užtektinai šviežio oro ir saulekaitos, tinkama dieta, ir gana miego ir pasimikcinimo, žinoma su švarumu, veda prie sveikatos. Kiekvienas kūdikis privalo būti nuneštas pas šeimos gydytoją nors sykį į metus per kūdikystę. Tai yra geriausias ir pigiausias apsigynimas prieš ligas. Kūdikis privalo būti imunizuotas apsaugot jį nuo difterijos, kuomet jis jau sulaukia šešių mėnesių senumo ir ičiėpytas (rauplėms), kuomet pirmus metus sulaukia.

Tavo gydytojas tau pasa-

kys kaip tankiai valgyti kūdikį ir kada. Jeigu negali kūdikio krutimi penėti, tai gydytojas patars tinkamą dietą. Kiekviena motina turi, ir jos gali, krutimi penėti savo kūdikį per bile kiek laiko, tas svarbu nes kūdikis per tą laiką gauna apsaugą nuo difterijos.

Daug motinų klauso visokių patarimų nuo draugų ir susiedų kaslink savo vaikų. Daugumoje atsitikimų tie patarimai be vertės ir kartais net pavojingi. Pasitar-dama su savo gydytoju ir sekdama jo visus patarimus motina atlieka neišpasakytai svarbią užduotį.

Ir kuomet vaikas apleidžia kūdikystę vistiek partartina jį vesti pas savo gydytoją paskirtais laikais, ir gerai jį reguliariai vesti pas dantistą. Jeigu reikalauji daugiau informacijų apie vaikų sveikatos prižiūrėjimą tai pasiūsk laišką į Department of Health, New York City (Room 709, 139 Center Street). Tas Sveikatos Departamentas turi net dešimtis knygelių apie vaikų sveikatą. Tik pridėk du trijų centų krasos ženklus.

J. V. VĒLIAVOS ISTORIJA

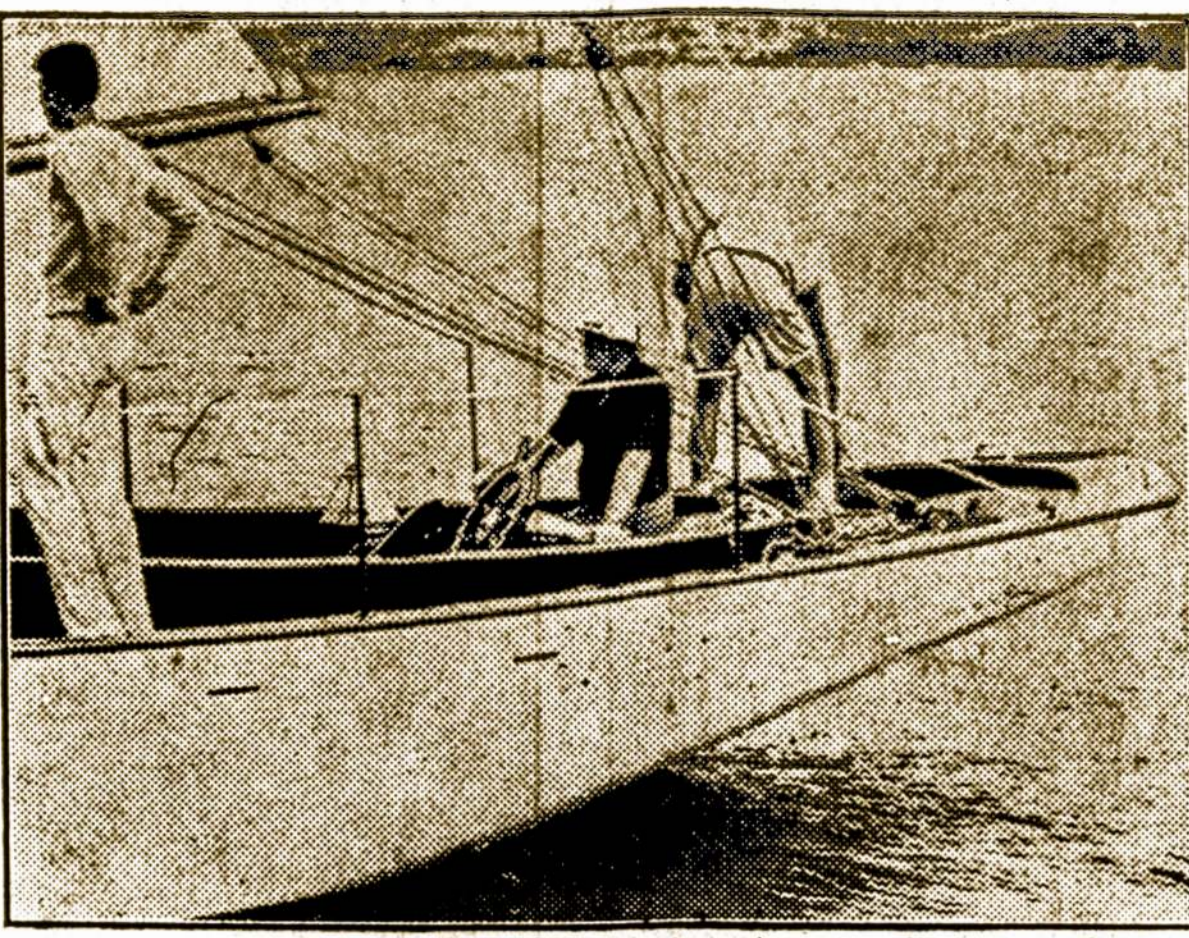
Prasidėjęs Amerikos revoliucijai, daugiau valstijų priėmė savo vėliavas. Connecticut kuopos, dalyvavusios Bunker kalno mūšy, turėjo vėliavą su savo valstijos ženklu, su obašiu (lotyniškai) "Qui Transtulit Sustinet". Massachusetts valstijos kuopos kovėsi, turėdamos obašį "An Appeal to Heaven" ("Kreipimasis į dangų"), tuo tarpu kai ankstyvesni New Yorko užrašai nusako kitą skirtingą vėliavą pavyzdį. Kariai prie Lexingtono buvo be uniformų ir vėliavų, bet Bunker kalne, po dviejų mėnesių, kolonialės kuopos daug daugiau buvo panašesnės į organizuotą kariuomenę.

Vėliau atsirado "Saugokis" ir "Netrypk manęs" vėliavos ir vėliavo gyvatė buvo vartojama pietinių valstijų nuo 1776 iki 1777 metų birželio. Trylikos grandžių grandinė, žiedas, tigras ir kviečių laukas taip pat buvo vartojami kovos obašių vietoje.

1775 metų spalio mėnesį Washingtonas rašė dviejiems karininkams, kurie turėjo imtis vadovauti karo laivams: "Prašu iškelti tokią vėliavą, iš kurios mūsų laivai galėtų pažinti vienas kitą". Pirmoji "vėliava su juostelėmis", sakoma, buvo iškelta plevesuoti Washingtono buveinėje Cambridge, Mass., 1776 metų sausio mėnesį. Ta vėliava buvo su tryliką juostelių, pakaitomis raudonos ir baltos. Bet ar tai buvo pirmoji Amerikos vėliava?

John Paul Johnson paliko užrašus, kad "Amerikos vėliava" buvo jo paties ranka iškelta jo laive, "Alfred", pirmą kartą kai ši emblema plevesavo virš kario galvos, bet tikro laiko, kuomet buvo iškelta ta vėliava, nežinia. Tai galėjo būti prieš tai, kai Washingtono vėliava Cambridge buvo iškelta arba vėliau, bet tai buvo tikrai prieš tai, kai kongresas 1777 metų birželio 14 dieną vėliavą nustatė. Nors birželio 14 diena minima kaip "vėlia-

ŽODYNĖLIS
GREICIAUSIA ISMOKSI ANGLISKĄ KALBĄ
Turėdamas kleboninį žodynėli, sutaisyta pagal geriausią kalbamokslinį būdą be niekieno pagalbos išmokti kalbėt, skaityti ir rašyti. Kaina \$1.00
AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon Street
Worcester, Mass.

PREZIDENTAS ROOSEVELT ATOSTOGESE
Pre rato prezidentas vairuoja laivą "Sewanna" iš Pulpit uosto, Maine. Prezidentas atostogaus šiame laive per dešimtys dienų.

APVAIKŠCIOJIMAS HARVARDO UNIVERSITETO TRIŠIMTMETINIŲ SUKAKTUVIŲ

FLIS paduoda svarbių žinių apie Suv. Valstijų seniausią mokslo įsteigą Harvardo Universitetą, kuris šią vasarą apvaikšcios savo trišimt-metines sukaktuves. Universitetas randa si Cambridge, Mass. 1636 metuose tik šešiolika metų po Pilgrimų atvykimo į Plymouth'ą, Mass. kolonijai balsavo paskirti 400 svarų — 2,000 dolerių — įsteigti "mokyklą ar kolegiją". Trys metai vėliau John Harvard, ministeris, atvykęs iš Anglijos paliko kolegijai pusę jo turto (780 svarų) ir savo knygyną iš suvirš 400 knygų ir toji mokslo įsteiga iki šiai dienai nešioja jo vardą.

Jos pradžioje Harvardo Kolegija buvo intelektuališka tvirtyne dėstatytojams biblijos Massachusetts valstijoj. Tarpe jos prezidentų buvo garsūs puritanų kunigai, kaip Rev. Increase Mather, ir kiti, ir jų tikėjimo kovos įvainiro Harvardo veikimus. Bet net ir tose dienose Harvardas įvertino europišką mokslą — kolegija pakvietė garsų čeką filozofą ir mokslininką, Amos Comenios (Komensky), kuris toms dienomis išvyrėtas iš savo šalies ir gyveno Europoje. Bet būdamas blogoje sveikatoje Comenius negalėjo atvykti į Ameriką.

Anksti 18-tame šimtmetyje liberališkas elementas vadovavo Harvardo. Nuo visai mažos seminarijos ta kolegija išaugo į vieną iš puikiausių mokslo įsteigų kolonijališkoje Amerikoje. Šimtas metų vėliau kolegija tapo universitetu, su atskiriomis medicališkoms teisių ir teologijos mokyklomis. 1847 m. Louis Agassiz, garsus šveicarų naturalistas, įsteigė Universiteto Muziejų, kas pirmoje vietoje pastatė šitą universitetą. 1869 m. Charles William Eliot, tada tik 39 metų amžiaus, tapo prezidentu Harvardo ir jis laikė tą vietą per keturiasdešimt metų. Po jo prezidentyste Harvard pripažintas kaip pasaulio garsiausia mokslo įsteiga.

Pirmą klasą rugp. mėn. 1642 m. užbaigė tik devyni vaikinai. Bet iki šiam laikui net 65,000 Harvarde baigė mokslus, ir jų tarpe randama kuo garsiausių

vyrų. Net septyni užbaigė šitą kolegiją vaikinai buvo pasirašytojai po Nepriklausomybės paskelbimu. Penki Harvardo sunys, John Adams, John Quincy Adams, Rutherford B. Hayes, Theodore Roosevelt, ir Franklin D. Roosevelt tapo Suv. Valstijų prezidentai. Tarpe kitų žymių amerikiečių, kurie lavinosi Harvardo universitete, buvo filozofai Ralph Waldo Emerson, William James ir George Santayana; rašytojai Artemus Ward, Oliver Wendel Holmes, Henry David Thoreau ir James Russell Lowell; istorikai Francis Parkman ir John Fiske, poetas Edward Arlington Robinson ir labai daug kitų vyrų, kurie žymiai pagarsėjo įvairiose mokslo srityse.

Šiandien Harvardo universitetas turi dailės ir gamtos mokslus, inžinierystės, teisių, medicinos, dantistrijos, architektūros, teologijos, viešos sveikatos ir biznio mokyklas. Turi įvairias laboratorijas ir astronomiškas ir meteorologiškas observatorijas; botanišką sodą; "Harvardo miškų", ir kelis muziejus. Fakultetas susideda iš net 1,750 asmenų, o studentų yra suvirš 7,700.

Šimtai universitetų per visą pasaulį siųs delegatus dalyvauti šitose sukaktuose. Garbės laipsniai bus teikiami net 66 pasaulio garsioms mokslininkams, iš jų net 12 jau gavę garsų Nobel Prize — Arthur H. Compton, ir Karl Landsteiner iš Suv. Valstijų, Edgar D. Adrian ir Sir Frederick G. Hopkins iš Anglijos, Friedrich Begius, Hans Fischer, Werner Heisenberg, Hans Spemann ir Otto Warburg iš Vokietijos, August Kragh ir Niels Bohr iš Danijos, ir T. Swedberg iš Švedijos. Tarpe kitų mokslininkų, kurie bus pagerbti yra net 14 iš Suv. Valstijų, dvylika iš Anglijos, dešimtis iš Vokietijos, šeši iš Francijos, penki iš šveicarų, trys iš Italijos, du iš Japonijos, Danijos, Skotijos ir Švedijos, vienas iš Holandijos, Argentinos, Norvegijos, Kanados, Čekoslovakijos, Austrijos, Kinijos ir Australijos.

APIE ĮVARIUS DAIKTUS

Koks Skirtumas tarp Augalų ir Gyvulių?

Šis klausimas lig šiol buvo gana neaiškus. Tik paskutiniuoju laiku po gausių tyrinėjimų Berlyno universiteto profesoriui dr. Gottlibui Haberlandtui pavyko tas dalykas nuodugniai išaiškinti fiziologiniu atžvilgiu. Jis įrodinėja, kad nėra skirtumo tarp medžiagos pasikeitimo tiek gyvulių, tiek augalų, orgahizme. Augalai, kaip ir gyvuliai maitinasi taip pat organine medžiaga. Be abeje, augalai gali, jei tik jie turi chlorofilą, patys pasigamtinti maisto medžiagos, pav. baltymų, cukraus ar krakmolo. Kvėpavimas fiziologiniu atžvilgiu yra ne kas kita, kaip degimo vyksmas — cheminės energijos pakeitimas į šilimą ir mechaninę energiją bei darbą. Toks kvėpavimas kaip tik lygiai pat vyksta augalų, kaip ir gyvulių. Tikslai gyvulių augimas bent

kiek ne taip vyksta, kaip augalų, pav. medžių, ataugų bei atžalų galuose ir šaknyse yra tam tikrų statomojo audimo židinių, kuriuose ir vyksta augimas celemis dauginantis, o tuo tarpu gyvulių, tuojau po embriono stadijos, visi organai ir audiniai maitinamiesi vienodai auga. Buvo manoma, kad didžiausias skirtumas tarp augalų ir gyvulių fiziologiniu atžvilgiu yra tas, kad gyvulių organizme yra harmonų, kurie derina organų veikimą, o augalai harmonų neturi. Nors jau 1888 m. olandų botanikas Beijerinckas pastebėjo, kad augalų tulžies sudarymui ir audinių ir organų augimui turi didelės reikšmės tam tikras harmonas, bet tuo daug kas nenorėjo tikėti. Tik neseniai dr. G. Haberlandtas šitų harmonų būvimą augaluose bandymais įrodė. Jis įrodė, kad augalai turi ir daugiau harmonų, lygiai tokių pat, kaip ir gyvulių. Nauji fiziologiniai patyrimai rodo, kad skirtu-

KARAS! 20-to Amžiaus Karas ant Žemės, Jurose ir Ore

Durtuvų grumtinės, nuodingi gazai, lėktuvų pašovimas, artilerijos griausmai, žmonių susprogdinimas ir kitos karo baisybės vaizdžiai aprašyta W. T. SCANLON'O parašytoje ir 1-ja premija Amerikoje apdovanotoje karo apysakoje

"DIEVE, PASIGAILEK MUSŲ!"

(God, have mercy on us!)
400 pusl. Gražūs, tvirti aparatai,
"Nedaugelis likusių knygų su gerais aparatais nupiginta ir parduodama po 1.00 (su persiuntimu)".
Pinigines perlaidas (money order) siųskit:

Amerikos Lietuvis

14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

mas tarp gyvulių ir augalų labai didelių, augalai turi net ir jausmų organus, pav., jie jaučia mechaninį trynimą, spaudimą ir šviesos spindulių veikimą.

Ugniakalniai

Prieš kelias dienas įvyko didelis Merapi ugniakalnio Javos saloj išsiveržimas, kurio metu žuvo keli tūkstančiai žmonių. Ugniakalniai, arba vulkanai yra kalnai, iš kurių išsiveržia dumai, garai, veržiasi ištirpinta, skysta žemė, vadinama lava ir girdėti požeminis užimas. Ugniakalnių išsiveržimai dažnai lydimi žemės drebėjimų apylinkėse. Kokia yra ugniakalnio veikimo priežastis, lig šiol mokslui tikrai išaiškint dar nepavyko. Kai kurie ugniakalniai nuolat veikia, ruksta, kiti tik tam tikrais laiko tarpais, o dar kiti jau yra nutilę, nurimę.

Iš šviso žemėj yra apie 750 ugniakalnių. Iš to skaičiaus 400 yra nurimę, užgesę. Jie veikė labai senais laikais ir žmonės to neatmena. 350 ugniakalnių yra veiklūs, dega. Bet užgesęs ugniakalnis gali visai netikėtai pradėti veikti. Taip antai, Italijoj Vezuviujaus ugniakalnis prie Neapolio miesto, seno vės romėnų buvo laikomas užgesusiu, kol staiga, 79 m. po Kristaus gimimo, jis baissi išsiveržimu palaidojo tris romėnų miestus: Herculanium, Pompėją ir Stabiją. Po to jis beveik pusantro tūkstantio metų vėl tylėjo ir tik nuo 1500 m. jau nuolat dega Japonijoje. 1888 m. pradėjo veikti buvęs 1000 metų užgesęs ugniakalnis Bantalan. Aukščiausias žemėj ugniakalnis yra Meksikoje. Jis turi pusšesto kilometro aukštumo. Jo vardas yra Popocatepetl. Jis yra mažai pavojingas, bet neseniai gana smarčiai buvo užsidegęs. Martiniko saloj 1902 m. gegužės 8 d. Mont Pele ugniakalnis per dešimt minučių sunaikino St. Pierre miestą. Žuvo 30,000 žmonių. Iš viso miesto išsigelbėjo tik du žmonės. Smarkiausias ugniakalnio išsiveržimas įvyko 1883 m. rugpjūčio 26 d., kai Krakatau saloj sprogo kalnas. Sprogimo sukeltos dulkės apėjo visą žemę, nes buvo pakilusios ligi 30 kilometrų aukštumo. Per katastrofą žuvo 40,000 žmonių. Palyginus su tuo, Sodomos ir Gomoros sunaikinimas yra tik menkas žaislas. Iš viso dabar priskaitoma tik 20

Senovės Babiloniečiai buvo Geri Astronomai

Šių laikų mokslininkų manoma, kad senovės babiloniečiai gana daug žinojo apie dangaus kunus ir juos visai moksliskai stebėdavo. Šita nuomonė iš dalies teisinga. Jau jie žvaigždes buvo suskirstę į žvaigždynus, kad tuo budu būtų jiems lengviau orientuotis dangaus skliaute. Dar prieš 700 metų prieš Kristų asiriečiai galėjo nustatyti dangaus kunų judėjimą ir iš anksto apskaičiuodavo, kada bus saulės ir mėnulio užtėmimas. Prof. dr. Tckhard Unger ir prof. Paul V. Neugebauer pavyko rasti tą vietą, iš kurios babiloniečiai dar prieš 4000 metų stebėdavo saulę. Toje vietoje rasta dar gana tikslius astronomų vertojamais laikrodžius, kurie per metus vieną kartą temušdavo, tai yra, kada saulė aukščiausiai pakyla horizonto (birželio 21 d.), ir tuo budu babiloniečiai gana tiksliai nustatydavo metus. Bažnyčių bokštuose babiloniečiai įtaisydavo observatorijas dangaus kunams stebėti. Įvairūs reiškiniai dangauje jų nestebėdavo, bet jie tuos reiškinis moksliskai aiškindavo.

Kodėl Plaukai Žyja

Plaukų žilimo priežasčių daug. Svarbiausias tai: 1) paveldėjimas (buna seimų, kurių nariai jau 20 metų pradeda žilti), 2) liguistumas, 3) netvarkingas gyvenimas, 4) nerviškas nusilpimas, 5) organizmą nuodiję dalykai, kaip alkoholis ir tabakas (nikotinas), 6) psichiški sukrėtimai, (sakysim buna atsitikimų, kada po sunkaus pergyvenimo žmonės per keliolika valandų pražyla, kaip nuteisti mirti, moliam asmeniui mirus, ir t.t. ir 7) plaukų ligos. Nurodytos žilimo priežastys yra patologinės arba nenormališkos, o šiaip plaukų žilimas yra fiziologinis reiškinys, susijęs su amžiumi, t.y. viso organizmo senėjimu. Tokiais atvejais plaukai pradeda žilti apie keturiasdešimtus — penkiasdešimtus amžiaus metus.

PRAŠALINTAS IMPERATORIUS PASIEKĖ ISTREMIMO ŠALI Haile Selassie (kairėje) buvęs Etiopijos Imperatorius, kuriam atvykstant į Southamptoną (Anglijoje) buvo surengta priėmimas per Etiopijos pasiuntinį Didžiojoje Britanijoje Dr. Martiną (vidury) ir skaitlingą delegaciją jo simpatizatorių. Buvusis Etiopijos sosto įpėdinis matomas nuosaly į dešinę.

Kas Dedasi Lietuvoje

PIRMOSIOS ŽEMĖS UKIO PARODOS LIETUVOJE

Šiemet laikinoje mūsų sostinėje vėl atidaroma didelė žemės ūkio ir pramonės paroda. Tai progą įdomu prisiminti, kada ir kokios parodos buvo anksčiau ruošiamos mūsų krašte.

Tai bene pirmutinės didelės ūkio parodos buvo 1875-1910 m. Šiauliuose ir Vilniuje. Anais laikais dar nebuvo užgesusios lenkmečio tradicijos ir su juo susijęs slaptos svajonės. Dauguma dvarininkų vykdami šias parodas turėjo tikslo pasitarti apie pralaimėtąjį 1863-1864 m. sukilimą. Ūkio paroda Šiauliuose 1875 m. buvo suruošta ne vaistiečių, bet grafų, dvarininkų ir ponų. Todėl joje dauguma eksponatų išstatė tik dvarininkai. Iš geriausių Kauno gubernijos dvarų į tą parodą buvo nusiųsta arkliai, gyvuliai ir šiaip įvairūs namų padargai. Dalyvavo ir kelios vietos firmos ir fabrikai. Parodos rengimo komitetą sudarė patys dvarininkai, tad virni kitiems ir dalino medalus, pinigus ir pagyrimus. 1875 m. ūkio paroda Šiauliuose ne visai pavyko, nes ją ruošė dvarininkai be valstiečių pritarimo. Keliolik metų prasilinkus, ir Vilniuje buvo suruoštos panašios ūkio parodos. Jose dalyvavo daugiausia miesto pramonininkai. Tiesa, tuomet buvo išstatyta šiek tiek ir namų išdirbinių, tačiau labai nedaug. Vienas dvarininkas į parodą buvo atgabėjęs keletą tukstančių šilk-medžių čiempų, kuriuos su dideliu pasisekimu pardavinėjo. Kartu tas dvarininkas dalino ir brošiuras mokinančias ūkininkus auginti šilkmedį. Po 36 metų, t. y. 1910 m. Šiauliuose vėl buvo suruošta ta paroda. Ši žymiai kuo skiriasi nuo pirmutinės, nes joje be lenkų dvarininkų dalyvavo ir valstiečiai.

DIDŽIAUSIOS PRIEŠKARNĖS LIETUVOS UKIO PARODOS

Lygiai prieš 25 metus t. y. 1911 m. Lietuvoje buvo suruošta visa eilė ūkio parodų. Didžiausios iš jų įvyko Šiauliuose ir Marijampolėje, kur suplaukė tukstančiai žmonij. Šios parodos jau daug kuo skyrėsi nuo visų kitų ūkio parodų rengtų Lietuvoje, nes jose vyravo jau ne lenkų dvarininkų dvasia, bet lietuvų. Šios dvi didžiausios ūkio parodos turėjo nemažos politinės ir ekonominės reikšmės į tolimesnę ekonomiją lietuvių gyvenimo vystymąsi Rusijoje.

ŠIAULIŲ PARODOJE SKAMBEJO LIETUVIŠKA DAIRA

1911 m. Šiaulių ūkio paroda buvo suruošta daug rupestingiau negu praėjo, t. y. 1910 m. Nors ji nebuvo tokia didelė, tačiau daug kuo skyrėsi. Pirmiausia joje vyravo lietuviškumas. Anksčiau parodos turėdavo tik rusiškus ir lenkiškus parašus. Ten skambėdavo daugumoje tik svetimųjų kalba, nes mūsų ūkininkai buvo skriaudžiami ir jose beveik nedalyvavo. Rugsėjo mėn. 3, 4, ir 5 dienas į šiaulius suplaukė daugybė žmonių. Lietuviai pasistengė kad ūkio parodos metu būtų laikomos paskaitos, o be to, į iškil-

mingą parodos atidarymą pasikviesti kompozitoriaus Šimkaus vedamą chorą.

OVACIJOS DIRIGENTUI STASIUI ŠIMKUI

Parodos atidarymas įvyko tikrai iškilmingai. Dirigento Šimkaus vadovaujamas 70 žmonių choras sudainavo kelioliką tautiškų dainų. Mūsų dainos aidas skambėjo parodos aikštėje ir jos klausėsi tukstančiai ukiniški ir miestiečių. Net lenkų dvarininkai negalėjo susilaikyti nuo pagyrimo mūsų dainininkams ir pačiam dirigentui Šimkui. Kur tik pasirodydavo kompozitorius Šimkus minia jam keldavo ovacijas ir reikalaujo dainuoti naujas dainas.

Šiaulių ūkio parodos komitetas jau iš anksto sudarė planą pagal kurį turėjo būti skaitoma kelioliką ūkio paskaitų. Pagal rusų vyriausybės norą paskaitos turėjo būti laikomos lietuvių, lenkų ir rusų kalbomis. Net kelių tautybių agronomai ir inžinieriai atvyko į šiaulius skaityti šias paskaitas. Daugiausia klausytojų susilaukdavo liet. kalba laikomos paskaitos. Agronomas J. Tubelis, dabartinis ministeris pirmininkas, anuoget dar jaunas energingas vyras, savo ilgoje paskaitoje apie pašarinių žolių sėjimą nušvietė ūkininkams kaip reikia sėti ir auginti pašarines žoles, kad iš jų gautų kuo daugiausia naudos. J. Tubelio paskaitų klausėsi šimtai ūkininkų. Šiaulių ūkio paroda turėjo net 10 skyrių, ypač buvo turtingas prekybos ir pramonės ir namų išdirbimo skyrius.

ARKLIŲ LENKTYNĖSE DALYVAUJA IR MOTERIS

Šiaulių ūkio parodo metu įvyko nemaža visokių pramogų ir pasilinksminimų. Restoranuose liejosi vynas ir šampanas. Dvarininkai ir grafai kalbėjo apie lietuvių laimėjimus toje parodoje. Bulgariai ir serbai su bendrinėmis linksmino atvykusius kaimiečius. Be to, vieną dieną buvo suruošta ir arklų lenktynės. Jos sutraukė nemažą žiurovų, nes lenktynėse be vyrų dalyvavo ir viena moteris, kuri vos nelaimėjo pirmąją vietą.

MARIJAMPOLĖS UKIO PARODA — SUVALKIEČIŲ DŽIAUGSMAS

Jeigu 1911 m. Šiaulių ūkio parodoje vienu kitur pasireiškė buvo lenkų dvarininkų įtaka, tai Marijampolės parodoje buvo visiškai kita. Joje dalyvavo išimtinai tik lietuviai ūkininkai. Garsoji Marijampolės ūkio paroda norėta atidaryti jau 1910 m. Tuomet Marijampolės ūkio draugija su bendrove "Zagrė" 1910 m. norėjo atidaryti nemažą ūkio parodą, tačiau dėl įvairių priežasčių ją teko atidėti. 1911 m. žiemą išrinkus parodos rengimo komitetą, į kurį įėjo nemaža ūkininkų, buvo pradėtas platus propagandos darbas. Į kaimus buvo nusiųstas net vienas specialus žmogus, kuris ragino ūkininkus dalyvauti rengiamoje ūkio parodoje. Apie pusę metų parodos rengimo komite-

PANELĖ FRANCIJA 1936

Panelė Line Lassalle, kuri aplankys Texas valstiją, kuri surengė parodą paminėjimui 100 metų sukaktuvių. Kelionė į Texas yra dovana už laimėjimą grožio titulą.

NEWS-WEEK

VYKSTA Į OLIMPIKOS LENKTYNES

Eleanor Holm Jarrett, plaukimo žvaigždė, Amerikos moterų plaukimo komandos narė, vyksta į Vokietiją.

VISA DZUKIJA ŠAIPOSI IŠ TOKIOS GYDYMO KOMEDIJOS

Prieš karą ir truputį vėliau įvairūs užkalbėjimai nuo ligų ir įvairūs gydymas paslaptingais būdais Lietuvoje buvo nepaprastai populiarus. Čigonės ir įvairūs apgavikai išsiųsoję dūmė žmoniems akis ir gyvenome kaip žąsys avizose. Apgauti žmonės varkšleno, bet ligos nelaimės išitekti,

tas priešaky su inž. Vitkauskų dirbo sunkų darbą. Reikėjo ruošti katalogai, atsiskaikimai, gauti įvairius leidimai, o pagaliau ir rupintis lėšomis.

UKININKO KIOSKA MARIJAMPOLĖS PARODOJE

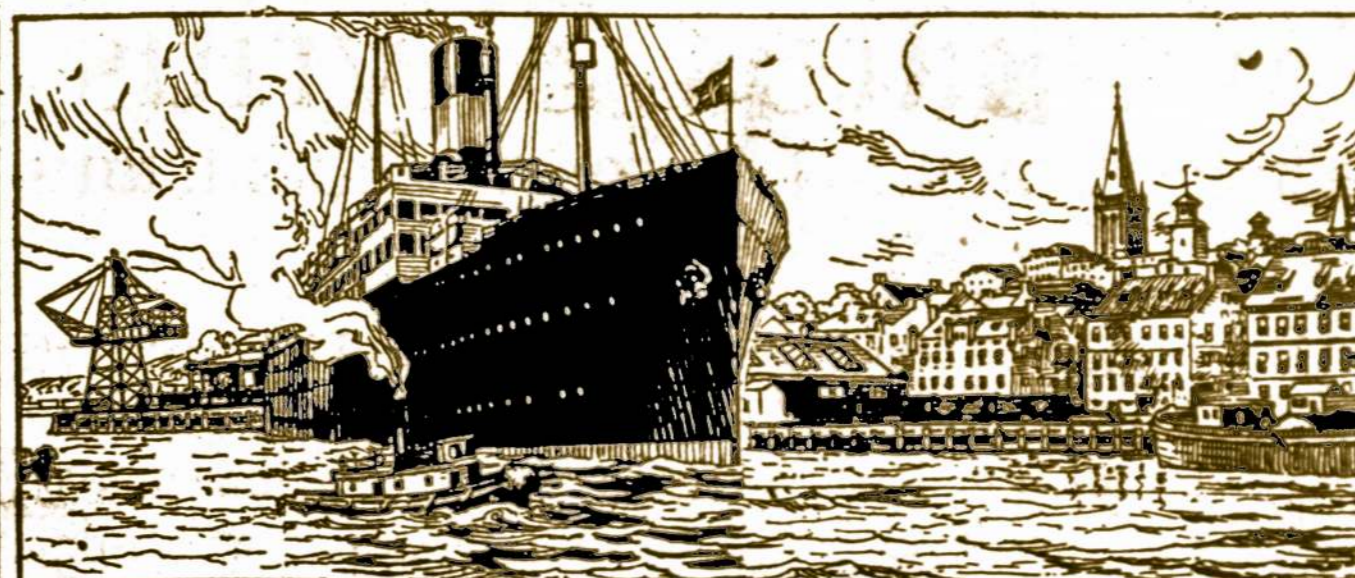
Koks didelis buvo ūkininkų susidomėjimas Marijampolės paroda, galima suprasti iš to, kad joje atskirus paviljonus statėsi didesni ūkininkai. Taip Batsupių apylinkės ūkininkas Bielskus ūkio parodoje pasistatė gražų paviljoną, kur išstatė savo ukyje užaugintus grūdų ir daržovių pavyzdžius. Mūsų moterys į parodą atgabeno įvairių savo rankdarbių. Ypač puolė į akis stilingai išaustos staltiesės, žiurštai, juostos, priejuostės ir kiti rankų darbai. Tiems dirbiniam parodoje net vietos pritrūko.

DVIJŲ CENTNERIŲ DUONA IR VIENO CENTNERIO SURIS

Suvalkų ūkininkai norėdami parodai pridėti daugiau originalumo, į ją atgabeno įvairių eksponatų. Štai, vienas Gižų apylinkės ūkininkas į parodą atvežė vieną kepelą duonos, kuris svėrė apie du centnerius. Kitas ūkininkas atvežė surį, sveriantį apie tris pūdus. Parodos dalyviai pirmąją dieną gavo paragauti šios duonos ir surio. Be to, Marijampolės ūkio parodoje buvo ir kitų originališkų eksponatų.

TUKSTANČIAI UKININKŲ TRAUKĖ Į PARODĄ, LYG Į TAUTOS ŠVENTĘ

Nors oficialiai parodos atidarymas turėjo įvykti trečiadienį — rugsėjo mėn. 28 dieną, tačiau tukstančiai ūkininkų jau prieš tris dienas rinkosi į Marijampolę. Virtinės vežimų visais keliais artėjo į centrą — Marijampolės miestą. Vežimai ir arkliai buvo papuosti gelėmis ir žalumynais. Jaunimas traukė sutartinės. Atrodė, kad Suvalkų ūkininkai traukė ne į kokią žemės parodą, bet į didelę tautos šventę. Pagal iš anksto parodos komiteto numatytą parodos rengimo planą parodoje turėjo būti kelios paskaitos. Jas laikė agronomas Totoraitis, inž. Vitkauskas, veterinarijos gydytojas Jašinkas, adv. Bulota ir kiti. Tris dienas tesėsi didžiosios iškilinės Marijampolės mieste. Nemažiau kaip 25,000 žmonių atsilankė toje ūkio parodoje. Daudeliui ūkininkų buvo išduota piniginių premijoms, o taip pat pagyrimo lapai. Marijampolės ūkio paroda buvo vienas iš didžiausių ne tik Suvalkijos, bet ir visos Lietuvos laimėjimas, nes joje dalyvavo žemiaičiai, aukštaičiai, dzukai ir net lietuviai iš užsienio. Ši paroda padarė tokį didelį įspūdį, kad net ir dabar, 25 metams praslinkus, daug Suvalkų ūkininkų ją prisimina ir su pasididžiavimu kalba apie anų laikų laimėjimus. — Tsb.

AMERIKOS LIETUVIO AGENTURA PARUODA LAIVAKORTES

- ir - SIUNČIA PINIGUS

į Visas Pasaulio Dalis

Prirengia Sugrįžimui Leidimus (Re-Entry Permits). Suiško Laivų Vardus, Kuriais Atkelia-vot Amerikon. Prirengia Pasportus, Vizas, Keliaujant į Bile Kurį Šalį. Išaiskina Apštį Persiuntimui Daiktų Lietuvon.

Taipgi mes parupinam visokius palikimų bei paveldėjimo dokumentus su notaro antspauda ir Lietuvos Konsulato patikrinimu. Turėdami bile ką iš čia sužymėtų reikalų, kreipkitės į Amerikos Lietuvio agenturą jį jums sąžiniškai visame kame patarnaus.

AMERIKOS LIETUVIO AGENTURA

14 Vernon Street — Worcester, Mass

matyti, negerų dvasių buvo nugaleta, nes kaip išėjo, 964 lt. pinigais ir daiktais išviliojusi, taip ir nebesugrįžo. Mokytoja palaikė savaitę, o paskui kitą, tačiau veltui. Nebežinodama ką daryti, vargšė mergaitė nuėjo į policiją klausyti patarimo. Policija iš karto pagalvojo, kad mokytoja juokus krečia. Girdi inteligentę moteris, dar moko vaikus rašto ir tokia nesupratlyva, kad leisis čigonei apmaudama. Tačiau kai tą viską pasakėjo, dar ašaromis faktus apilaistydama, policija pašoko ant kojų ieškoti apgavikės.

Liudį dabar vargšė mokytoja, netekusi 964 lt. Bet Dzukijos gyventojai šaišosi. Ir kur čia nesišaišys, jai mokytoja susidėjo su čigone ir suvaicino gydymo komedija.

Lietuviška Kopyltėlė Soldinan

Birželio mėnesio pabaigoje Dariaui ir Girėnui paminklui statyti komiteto nariai buvo nuvykę į Marijampolę priimti ten padirbtu lietuviško kryžiaus kopyltėlės, skiriamos statyti didvyrių žuvimo vietoje — Soldine. Ją dirbo Marijampolės amatų mokyklos mokytojai Karalius ir Vebra. Kopyltėlė — Kryžius padirbtas labai gražiai ir tikrai primena žemaičių kopyltėles, randamas Telsių ir Raseinių apylinkėse. Ši kopyltėlė jau išsiųsta Soldinan ir netrukus bus pastatyta transatlantinių didvyrių žuvimo vietoje. Kopyltėlė stovės toje vietoje, kur buvo rastas St. Dariaus kunas.

Lietuvoje Prasiđėjo Juros Vasara

Neprik. Lietuvoje jau kuris laikas, kai plačiau varoma mintis vis daugiau pažinti Baltijos jurą, domėtis jos reikšme Lietuvos politiniame ir ūkiškame gyvenime, nes visa tai dar daugiau artins Klaipėdos kraštą prie Didžiosios Lietuvos. Šiai minčiai išplėsti, 1934 metų vasarą buvo surengta didžiulė, pirmoji jūros diena. Dabar jūros mintį stengiamasi skiepyti visame krašte. Tuo tikslu svarbiausios Lietuvos organizacijos jau pavasarį buvo sudariusios tam tikrą komitetą, kuris visame krašte paskelbė jūros vasarą. Ji prasidėjo liepos 1 d. ir tęsis ligi rugsėjo 1 d. Jūros vasaros metu daugelis organizacijų ruošia gausias ekskursijas į Baltijos jurą ir į Klaipėdos kraštą. Be to, visame krašte bus varoma smarki propaganda apie Baltijos jurą.

Amerikos Lietuvio Skaitytojų Žiniai

- Čia pažymim tuos mūsų skaitytojus, kurie jau pasidarbavo dėl savo spaudos palaikymo ir prisiuntė pinigų už išlaimėjimo tikietukus:
- F. Bendzaitis, Montreal Canada \$1.00
 - P. Pukas, Philadelphia, Pa. — 1.00
 - J. Laukaitis, Togus, Me. — 1.00
 - T. Bores, Windsor, Conn. — 1.50
 - C. Dulbis, Flushing, L.I., N.Y. — .10
 - L. Grinkevičius, Cleveland, O. 1.00
 - J. Radzevičius, Waterbury, Conn. 1.00
 - A. Raszeik, Alliance, Ohio — .50
 - B. Valentinas, Chicago, Ill. — 1.25
 - I. Geržianas, Tucson, Ariz. — 1.00
 - A. K. Masaitis, Westfield, Mass. 1.00

Visiems čia sužymėtiems mūsų skaitytojams tariame širdingai acių už pasidarbavimą ir paramą savosios spaudos. Taipgi sykiu norim prisiminti, kad jei kurie iš mūsų skaitytojų įstengtų daugiau praplatinti išlaimėjimui knygelių, labai prašytume kreiptis pas mus: — Amerikos Lietuvio, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

5 METAI LIETUVOS CUKRUI

Šiemet sueina penki metai nuo Akinės "Lietuvos Cukraus" bendrovės įsteigimo. Bendrovė buvo įsteigta 1931 m. 3 mil. litų akcinio kapitalo. Dabar bendrovės akcinis kapitalas siekia 6 mil. litų, bendrovė turi didelius moderniškus cukraus fabrikus, kuriuose pagaminamas jau visame krašte suvartojamas cukraus kiekis. —

LIETUVIAI! SKAITYKITE ir PLATINKITE AMERIKOS LIETUVI

MOTIEJUS A. ČIVINSKAS
Vienintelis Lietuvių Gaborius Worcester

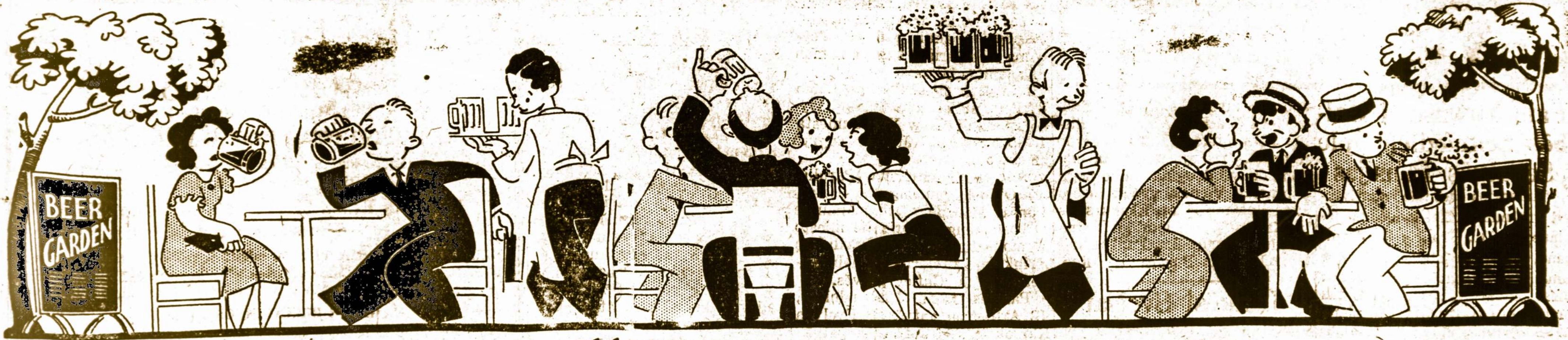

Patarnauju laidotuviems ir lėndavoju automobilius įvairiems reikalams už prienamius kainas. O 25 mvtu atstume nuo Worcesterio susisiekimo reikaluose, patarnauju už dyką. Kreipkitės — Tel. 5-5898. 340 HARDING STREET

TUŠČIOS PASTANGOS

Carlos Suarez perstatė netikrą buliaus kovą Los Angles mieste, kad gautų sutikimą nuo valdininkų surengt tikrą kovą to miesto stadiume. Valdininkai pamatę kokia bus kova, nubalsavo neduot leidimo.

METINIS "AMERIKOS LIETUVIO"

ISVAŽIAVIMAS!

TUKSTANČIAI LIETUVIŲ IŠ RYTINIŲ VALSTIJŲ DALYVAUS ŠIAME ISVAŽIAVIME

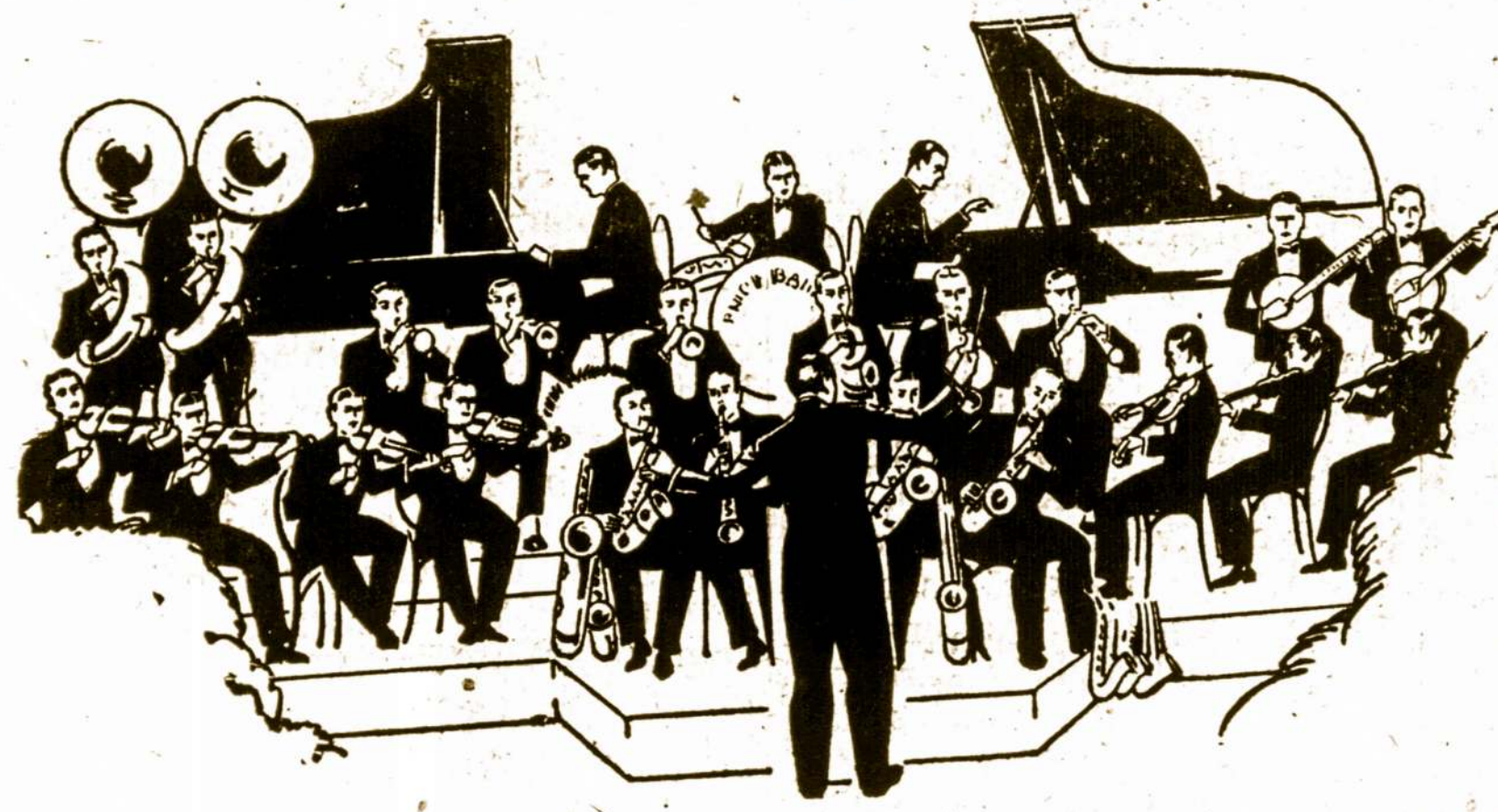
SEKMADIENY 6 RUGSEJO

(PRIEŠ PAT LABOR DAY) (SEPTEMBER, 1936 M.)

Jurgio Babrausko Girioje Manville Road Leicester, Massachusetts

Tai viena iš patogių vietų, tarp aukštų miško medžių, kur žmogus gali atsigaivinti. Yra šokiams svetainė, plačios verandos ir vieta sportams ir žaidimams. Parengimo programa tęsis per ištisą pusdienį. Šokiai tęsis iki vakaro vėlumai. Išlaimėjimų traukimas įvyks pavakaryje.

Programa susidės iš muzikos, sporto, rungtynių, prakalbų, dainų, laimėjimų ir kitokių margumynų. Svečiai bus pavaišinti kuo skaniausiais valgiais ir gėrymais.

10 LAIMEJIMŲ VIRŠ \$150.00 VERTES

- 1-mas ————— Rašoma Mašinėlė
- 2-tras ————— Rankinis Laikrodėlis
- 3-čias ————— Plunksnų Setas
- 4-tas ————— Gintaro Karoliai
- 5-tas ————— Foto Traukt Aparatas
- 6-tas ————— Žiuronas (binoklis)
- 7-tas ————— Penki Doleriai (pinigais)
- 8-tas ————— Trys Doleriai (pinigais)
- 9-tas ————— Du Doleriai (pinigais)
- 10-tas ————— "Am. Lietuvis" metams

TEMIK Važiuodami per Worcesterį važiuokite iki Miesto Rotužės, nuo čia imkite South Main gatvę ir važiuokite tiesiog iki Webster aikštės, kur Main gatvė pasisuka į dešinę pusę; pavažiavę 9-tu keliu per kokią 15-20 minučių matysite į dešinę pusę sportų aikštę, gi skersai kelią geltoną plytų bažnyčią, čia pat po dešine yra pirmą gasolino stotį, kur bus prikaltos pikniko iškabos; tuojau už tos gasolino stoties imkite kelią po dešine, pavažiavę kokia 3 ar 5 minutes rasite pikniką į kairiąją, ten automobilių tvarkytojas parodys, kur reikia automobilis pastatyti.

Baudžiava Lietuvoje Didžiojo Karo Metu

Didžiojo karo metu vokiečiai daug mūsų tautiečių, palyginti gana lengvai išstumė iš Lietuvos. Rusų kariuomenė visai mažai priešindamasi, dumė lygi pačių Dauguvos krantų. Vokiečiai užėmė kraštą, pradėjo šeiminkauti kaip savo namuose, stengdamiesi kuodaugiausia prisigobti gėrybių. Prasidėjo rekvizijos, kontribucijos, duoklių ėmimas. Lietuva virto aruonu, iš kurio okupantai imdavo sau maistą ne tik savo rytų armijai, bet ir geroką dalį Vokietijos gyventojams.

Lietuviai jau pačioje okupacijos pradžioje susigriebė ir viską, kas buvo vertingesnio, pradėjo slėpti. Dėl to 1916 metais pavasarį darbai laukuose ėjo taip pat, kaip ir taikos metu. Žmonės dirbo sau, žinodami, kad okupantai ne daug ką įstengs sugriebti. Nejudinama stukojo tik dvarų žemė. Dvarininkai, kurie išimtinai buvo lenkai arba rusai, jau karo pradžioje

smuko tolin nuo fronto. Ne paliko net dvarų užvaizdos. Gi kiti žmonės turėjo pakankamai ir savų rupuščių.

Vis dėl to dvarų laukai dirvo-nais nepaliko. Jais pasirūpino vokiečiai. Valsčiuose paliktų įgult viršinkinai pastebėjo, kad dvarai gali duoti gražaus pelno. Tačiau, kas turėjo dvarų žemę dirbti? apylinkių gyventojai. Taip nusprendė tų dienų išspalčiai ir, nieko nelaukdami išleido atatinamą įsakymą. Tai buvo 1916 metais tuoj po velykų. Okupantai pareikalavo iš kiekvieno kaimo siuntinėti kasdieną į dvarus po 2-3 plugus, po tiek pat akėčių, po 5-10 darbininkų su visais darbo įrankiais ir taip toliau.

Iš pradžių gyventojai į šį įsakymą pažūrėjo gana abejingai — juokai, — galvojo jie ir nėjo arti nei akėti, nei sėti. Tačiau po kelių dienų įsitikino, kad įsakymą pradėta stropiai vykdyti. Į kaimus atsilankė žandarai, padarė sueiga ir pastebėjo, kad neina dirbti bus laikomi neklausančiais vokiečių valdžios ir bus atatinamai baudžiami. O apie vokiečių bausmes žmonės tada jau gana gerai žinojo. Dau-

gelis jų jau buvo gerokai ragavę vokiškos lazdos ir ne vienas nekaltai jau sėdėjo kalėjime. Taigi, gyventojai įsakymą pradėjo pildyti. Pradėjo apiaštriais skubėti į dvarus su savais arkliais ir savais darbo įrankiais ir pradėjo nešti naują 20-jo amžiaus baudžiavos jungą.

Nei vienas dar gerai neatsimena, kad tie darbai dvaruose buvo tikra, sunki baudžiava. Juk 20 metų, kurie praslinko nuo tų įvykių nėra daug laiko. O ir patys įvykiai nebuvo taip smulkučiai, kad galima būtų juos greitai užmiršti. Tai buvo kaž kas panašaus į vergiją. Žmonės turėjo dirbti nuo ryto iki vakaro, tik su maža pertrauka pietums. Ir dirbti turėjo nė bet kaip, bet iš visų jėgų.

Dvaruose sąžiningai buvo įvesta nepaprastai griežta dirbančiųjų priežiūra. Ją vykdė ginkluoti šautuvais, botogais ir lazdomis vokiečiai žandarai. Kiek darbininkai dirbo su darbo įrankiais, maždaug tiek pat žandarai dirbo su botogais ir lazdomis. Kiek tik norėdami jie mušė dirbančius žmones, nieko nežiurėdami.

Vienas Svedasų valsčiaus gy-

ventojas buvo gavęs tokį smugį, kad ir šiandien vaikšto kriuku pasiramstydamas (buvo sutrupinta koja). Kitas to paties valsčiaus gyventojas buvo pakabinatas už rankų po medžiu ir iškarėjo 6 valandas, nes pasiskundė nuovargiu ir savo valia nuėjo ilsėtis. Trečias buvo iki samonės netekimo sumuštas tik todėl, kad jo arklis įspirė arti besisukinėjančiam vokiečiui į šlauną.

Dar kaip šiandien atsimena vieną anų dienų vaizdą. Vidutinio amžiaus artojas ariai ramiai, neskubėdamas. Prižiūrėtojams pasirodė, kad jis tinginiauja. Supuolė du žandarai pradėjo jį "mokyti". Bevarant vagą po vagos, vienas vokiečių atsistojo iš vienos pusės, kitas iš kitos pradėjo žmogelį čižyti botogais ir čižė apie pusvalandį.

Viską, ką tada žmonėms teko iškęsti, čia sunku ir apsktyti. Žmogus buvo laikomas tik gyvulio vietoj. Bet nieko negalima buvo padaryti. Reikėjo tylėti ir kęsti, nes už kiekvieną nepasitenkinimo žodį gresė lazda ir kalėjimas. Žmonės sukdant dantis arė dvarų laukus, sėjo, valė derlių ir kulę.

JUOKAI

PASIRINKO BAUSMĘ

Vieno Indų kunigaikščio juokdarys buvo nuteistas mirti už kunigaikščio įžeidimą. Juokdarys ėmė melsti pasigailėti. Kunigaikštis jam tarė:

— Viena malonę tau galiu padaryti: pats pasirink sau kokią nori mirtį.

— Tad leisk man, maloninganumirti iš senatvės.

— Kunigaikštis nusijuokė ir pasigailėjo juokdario.

Nepalankus įvertinimas.

Išdidus tėvas sunui: "Sakyk, sunau, ar tavo sužieduotinė iš geros giminės?" — Sunus: "Reikia taip manyti, nes jau visi mirę".

Ta dvidešimtojo amžiaus baudžiava tęsėsi beveik trejus metus. Ji nieku nesiskyrė nuo tos sunkios (šurpios) baudžiavos kurios panaikinimo 75 metų sukaktuvės neseni buvo minimos. Labiausia ją pajuto aukštaitijos ir žemaitijos gyventojai, nes ten buvo daugiausia dvarų.

PATARIMAS

Gydytojas: Kas jusų sveikatos pataisymui reikalinga, tai ilgoka kelionė juromis. Ar galite tai padaryti?

Ligonis: Labai lengvai, nes esu jau dvidešimt metų kapitonus ant vieno didžiųjų laivų.

NETRUKDYS

— Tėte, nupirk man bubnelį.

— O, ne mano vaikeli, tu per ištisą dieną bubnysi, ir trukdysi darbą dirbti.

— Aš prižadavau bubnyti tik tada, kai tu, Tėte, miegosi.

VISKAS TVARKOJE

Žmogus besikeldamas mažą valtelę per upę klausia keltininko:

— Ar nebudavo atsitikimų, kad kas nors iš valtelės būtų iškritęs ir prigėres?

— Buta, tai kur tau, nebus, ponuli. Bet mes visuomet sekamą dieną skenduolį ištraukiam...

DRAUGĖS

— Ko gi tu taip galliai verki?

— Tavo vyras liovėsi mane mylėjęs.

